

Dr. IHSAN ALI (1904-1978)

ΙΧΣΑΝ ΑΛΗ

Ο Τουρκοκύπριος γιατρός που αγωνίστηκε σ' όλη του τη ζωή για την ισοπολιτεία, τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία στην Κύπρο

Σπουδές στη Γενεύη

Ο Δρ Ιχσάν Αλή γεννήθηκε στα Βρέτσια της επαρχίας Πάφου το 1904. Έμαθε τα πρώτα γράμματα κοντά στον πατέρα του που ήταν δάσκαλος του δημοτικού σχολείου του χωριού και που ήταν από τους πρώτους που εγκατέλειψε το «φέσι» μετά τις κεμαλικές αλλαγές στην Τουρκία.

Τέλειωσε το ημιγυμνάσιο στην Πάφο και το Τουρκικό Λύκειο Λευκωσίας. Η αγάπη του για τα γράμματα και την επιστήμη τον οδήγησαν στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης και αργότερα στη Γενεύη, όπου συνέχισε και συμπλήρωσε τις σπουδές του.

Γιατρός στην Πάφο

Παρόλο που του δόθηκε η ευκαιρία να εγκατασταθεί στη Γενεύη, θεώρησε καθήκον του να επιστρέψει και να υπηρετήσει την Κύπρο. Εγκαταστάθηκε στην Πάφο το 1934, όπου άρχισε να ασκεί το ιατρικό επάγγελμα.

Αφοσιώνεται στην επίλυση των προβλημάτων της τουρκοκυπριακής κοινότητας
Με την καθημερινή του επαφή με το λαό και το ασταμάτητο και αγνό ενδιαφέρον του για τα προβλήματα της κοινότητάς του κέρδισε από τα πρώτα κιόλας χρόνια την

εμπιστοσύνη και την αγάπη του λαού. Ασχολήθηκε με όλες τις ανάγκες και τα προβλήματα της τουρκοκυπριακής κοινότητας και συμμετείχε ενεργά σε όλες τις κοινωνικοπολιτικές δραστηριότητές της. Πολύ σύντομα, κατόπιν λαϊκής απαίτησης, ανέλαβε την προεδρία διαφόρων συλλόγων. Ίδρυσε τον Τουρκοκυπριακό Μορφωτικό Σύλλογο Πάφου και εξασφάλισε σε πολλούς άπορους Τουρκοκύπριους νέους τα μέσα για γυμνασιακές σπουδές. Βοήθησε πολλούς μέσω του Συνεργατισμού και διαφόρων συνδέσμων να αποκτήσουν δουλειά και δική τους στέγη. Όταν ήταν Πρόεδρος της Εφορείας Τουρκοκυπριακών Εκπαιδευτηρίων Πάφου, φρόντισε για την ανέγερση νέων σχολείων και του Τουρκικού Λυκείου Πάφου. Υπήρξε Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Πάφου για πέντε χρόνια.

Στόχος η ειρηνική συμβίωση των δυο κοινοτήτων

Όταν άρχισε η εξέγερση κατά της αποικιοκρατικής διοίκησης αντιτάχθηκε έντονα προς τα ακραία στοιχεία που προσπαθούσαν να δημιουργήσουν επεισόδια ανάμεσα στις δυο κοινότητες. Στόχος της πολιτικής του υπήρξε πάντοτε η ειρηνική συμβίωση των δυο κοινοτήτων και σ' όλη του τη ζωή αγωνίστηκε με κάθε τρόπο να το επιτύχει, ερχόμενος σε σύγκρουση τόσο με τη σοβινιστική τουρκοκυπριακή ηγεσία όσο και με την αποικιοκρατική διοίκηση. Το ιδεώδες του υπήρξε να καταστήσει την πατρίδα του Κύπρο Ελβετία της Μέσης Ανατολής και να κάνει όλους του Κυπρίου, ανεξαρτήτως θρησκείας, γλώσσας και εθνικότητας, να θεωρήσουν τη γη που τους τρέφει ως πραγματική τους πατρίδα.

Στενός συνεργάτης του Προέδρου Μακαρίου

Υπήρξε στενός συνεργάτης και φίλος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', ο οποίος, εκτιμώντας τη σωφροσύνη του και τους αγώνες του για τη συμβίωση των δυο κοινοτήτων, του πρόσφερε το 1970 τη θέση πολιτικού συμβούλου, την οποία κατείχε μέχρι το θάνατό του το 1978.

Ανθρωπιστής

Πρώτα απ' όλα ο Δρ Ιχσάν Αλή ήταν ανθρωπιστής. Συνέπασχε με τους συνανθρώπους του και γνοιαζόταν για την ευημερία τους. Αισθανόταν λύπη για τους φτωχούς, τους άρρωστους και τους βασανισμένους. Υπήρχαν περιπτώσεις που όχι μόνο εξέταζε και περιποιούνταν δωρεάν φτωχούς ασθενείς, αλλά και τους έδινε χρήματα για να αγοράσουν φάρμακα και φαγητό.

Ουδέποτε διαχώριζε τους ανθρώπους με βάση τη φυλή, τη θρησκεία ή το χρώμα. Υπερασπιζόταν πάντα την ισότητα και ήταν εναντίον οποιωνδήποτε διακρίσεων. Πίστευε στο δίκαιο και την ισοπολιτεία καθώς και στην κοινωνική δικαιοσύνη.

Στο πλευρό του Ευαγόρα Παλληκαρίδη

Η ηθική του δύναμη ήταν παραδειγματική. Όταν τη δεκαετία του 1950 ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης καταδικάστηκε σε θάνατο από το αποικιακό δικαστήριο, δημοσίευσε στον Τύπο ανοιχτή επιστολή προς τον Κυβερνήτη της Κύπρου για να διατυπώσει την άποψη ότι η ποινή ήταν αντίθετη με τις αρχές του πολιτισμού και της ηθικής, γιατί η πράξη για την οποία καταδικάστηκε ήταν πολιτική και όχι εγκληματική. Όταν έγραφε την επιστολή αυτή, γνώριζε πολύ καλά ότι πολλοί Τουρκοκύπριοι θα απογοητεύονταν, όταν έβλεπαν έναν Τουρκοκύπριο να υποστηρίζει έναν Ελληνοκύπριο που αγωνιζόταν για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Υπέρ της ανεξαρτησίας της Κύπρου

Ήταν ένας πραγματικός Κύπριος, που εργάστηκε σκληρά για να διατηρήσει η Κύπρος την ανεξαρτησία της. Αγώνιστηκε εναντίον του διαχωρισμού των δυο κοινοτήτων και της διχοτόμησης της Κύπρου. Υπήρξε αμφιλεγόμενη προσωπικότητα μεταξύ των μελών της κοινότητάς του, γιατί εναντιώθηκε στην αποσχιστική πολιτική της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Για παράδειγμα, τάχτηκε ανοιχτά εναντίον της πολιτικής «από Τούρκο σε Τούρκο», που επέβαλε η τουρκοκυπριακή ηγεσία στην τουρκοκυπριακή κοινότητα το τέλος της δεκαετίας του '50. Η πίστη του στην ανεξαρτησία της Κύπρου εξηγεί την αντίθεσή του στο αποικιακό καθεστώς και σε οποιαδήποτε ξένη προσπάθεια επέμβασης στα εσωτερικά της Κύπρου.

Αδυναμίες των συνθηκών Ζυρίχης-Λονδίνου

Διαφώνησε με τις συνθήκες Ζυρίχης-Λονδίνου. Δεν συμφωνούσε με τις πρόνοιες για χωριστά δημαρχεία, χωριστά δικαστήρια και τη μόνιμη παρουσία στην Κύπρο ελληνικών και τουρκικών στρατιωτικών αποσπασμάτων. Ήταν επίσης αντίθετος με τις συνθήκες εγγυήσεως που έδιναν στις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις το δικαίωμα επέμβασης. Για όλα τα κακώς κείμενα των συνθηκών πίστευε ότι υπεύθυνη ήταν η αποικιακή κυβέρνηση.

Υπέρ των δημοκρατικών θεσμών μέχρι τέλους

Με τη διαίσθηση και την ορθή κρίση που τον διέκριναν πίστευε ότι τίποτα το καλό δεν μπορούσε να περιμένει η Κύπρος από τη στρατιωτική χούντα των Αθηνών. Πίστευε επίσης ότι μόνο κακά μπορούσε να επιφέρει η ύπαρξη και δράση της ΕΟΚΑ Β'. Προειδοποίησε μάλιστα τον Πρόεδρο Μακάριο ότι επρόκειτο να εκδηλωθεί πραξικόπημα εναντίον του. Παραλλήλισε μάλιστα την περίπτωση της Κύπρου με εκείνην της Χιλής και του Προέδρου Αγιέντε.

Πάντα επίκαιρος

Οι αρχές που πάντα διακήρυσσε και που καθόρισαν τη ζωή και την πολιτεία του είναι επίκαιρες, έστω και αν έχουν περάσει πολλά χρόνια από το θάνατο του και πολλά πράγματα έχουν αλλάξει. Όποιες και να είναι οι πρόνοιες των συμφωνιών που θα συνομολογηθούν μεταξύ των δυο κοινοτήτων, η ειρηνική συμβίωση και ευημερία των κατοίκων της Κύπρου θα πρέπει να εδράζεται στις αρχές που πάντα διακήρυσσε ο γιατρός Ιχσάν Αλή. Θα πρέπει δηλαδή να υπάρχει ισοπολιτεία, δημοκρατία και ανεξαρτησία. Θα πρέπει επίσης οι δυο κοινότητες να συμβιώνουν ειρηνικά.

Ίδρυμα Ιχσάν Αλή

Η συντήρηση της μνήμης του Ιχσάν Αλή και η διάδοση των ιδεών του αποτελούν τον κύριο στόχο του Ιδρύματος Ιχσάν Αλή. Πρόκειται για ένα δικοινοτικό μη κερδοσκοπικό Ίδρυμα, του οποίου η ύπαρξη επικυρώθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1995. Η έκδοση από το Ίδρυμα του παρόντος φυλλαδίου αποτελεί δείγμα της πολύπλευρης δράσης του. Η μόνιμη διεύθυνση του Ιδρύματος είναι: Ίδρυμα Ιχσάν Αλή, Ταχυδρομική Θυρίδα 14214, 2155 Αγλαντζιά, Λευκωσία. Τηλ: 99 411 612, e-mail: ihsanalifoundation@yahoo.com